

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Svenska fornminnesföreningen 1946

Selling, Dagmar

Fornvännen 1947(42), s. 60-62

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1947_060

Ingår i: samla.raa.se

SVENSKA FORNMINNESFÖRENINGEN 1946

Föreningens verksamhet har under året omfattat två sammanträden med föredrag, en vår- och en höstutfärd samt två demonstrationer av utställningar. Styrelsen har sammanträtt den 4 mars, 28 juni och 7 november.

Till föreningens hedersledamöter ha under året valts friherre Ernst Hermelin, Marieberg, Bettna, och förre folkhögskolföreståndaren Sanfrid Welin, Skara, mångåriga medlemmar av föreningen, som på olika sätt gjort betydelsefulla insatser på kulturminnesvårdens område.

Det första sammanträdet för året, årsmötet den 4 mars, ägde rum i Statens historiska museums föreläsningssal. Vid de ordinarie föreningsförhandlingarna omvaldes samtliga styrelseledamöter med undantag för fil. lic. Ingemar Atterman, som undanbett sig återval, samt nyvaldes förste antikvarien Karl-Alfred Gustawsson och fil. lic. Dagmar Selling. Vid det efter årsmötesförhandlingarna hållna styrelsesammanträdet utsågs till föreningens sekreterare efter professor Holger Arbman, Lund, förste antikvarien Märten Stenberger. Till andre sekreterare efter fil. lic. Ingemar Atterman valdes fil. lic. Dagmar Selling.

Styrelsen har under 1946 haft följande sammansättning:

Ordförande: professor Birger Nerman, Stockholm.

Vice ordf.: professor Ture J. Arne, Stockholm.

Sekreterare: förste antikvarie Märten Stenberger, Stockholm.

Andre sekr.: fil. lic. Dagmar Selling, Stockholm.

Kassaförvaltare: kapten Bertil Sterner, Stockholm.

Övriga ledamöter: fil. lic. Henrik Alm, Stockholm, professor Holger Arbman, Lund, fil. dr Elis Behmer, Stockholm, professor Sigurd Erixon, Stockholm, friherrinnan Wera von Essen, Salsta, Wattholma, förste antikvarien Karl-Alfred Gustawsson, Stockholm, fil. dr Gustaf Hallström, Stockholm, apotekare J. W. Hamner, Stockholm, docent Sven B. F. Jansson, Stockholm, kapten Ernst Malmberg, Ulriksdal, landshövding Allan Rodhe, Kristianstad, fil. dr K. E. Sahlström, Stockholm, förste bibliotekarien Adolf Schück, Stockholm, verkmästare Alfred Steijer, Stockholm, förste antikvarien Bengt Thordeman, Stockholm.

Efter årsmötesförhandlingarna höll ordföranden, professor Birger Nerman, minnesanförande över fil. doktor Emil Eckhoff med anledning av att hundra år förflutit sedan dennes födelse. Talaren erinrade om Eckhoffs stora insatser inom olika områden av den kulturhistoriska forskningen och kulturminnesvården. Professor Holger Arbman höll därefter ett med skioptikonbilder illustrerat föredrag, betitlat »Utgrävningar i Vä — en skåneort genom fyra sekler», i vilket han redogjorde för de resultat, som erhållits vid utgrävningar på platsen sommaren 1945.

Den 23 april demonstrerade fil. lic. Dagmar Selling för ett 50-tal personer utställningen »Av krukmakarens lera» i Statens historiska museums lokal för tillfälliga utställningar.

Deltagarna i Svenska fornminnesföreningens vårutfärd 1946 samlade vid skeppsättningen vid Runsa. — Members of the Swedish Archaeological Association assembled at the stone circle at Runsa.

Vårutfärden ägde rum söndagen den 26 maj. Den företogs med bussar och ställdes till Rosersbergstrakten. Ett 60-tal av föreningens medlemmar deltog. Först besöktes skeppsättningen och fornborgen vid Runsa, där ordföranden hälsade deltagarna välkomna, varpå de båda fornminnena besågos under ledning av förste antikvarien Märten Stenberger. Färden gick därpå vidare till Rosersbergs slott, där fil. lic. Dagmar Selling gav en orientering över slottets historia, varefter deltagarna visades omkring av slottsväbeln. Nästa uppehåll gjordes vid Norrsunda kyrka samt vid den närbelägna »Kung Nordians hög», där professor Nerman höll föredrag om de svenska storhögarnas attribuering till olika konungar av Ynglingaätten. På återfärden, som gick via Skånåla till Djursholm, gjordes en avstickare till runstensområdet vid Bällsta, vilket liksom stenarna vid Jarlabankes bro i Täby demonstrerades av docent Sven B. F. Jansson. Utfärden avslutades med middag på Djursholms restaurang.

Höstsäsongen inleddes med en tvådagarsutfärd till Västergötland, lördagen den 21 och söndagen den 22 september. I resan deltog ca 25 av föreningens medlemmar, huvudsakligen från Stockholm men några även från bl. a. Göteborg och Kalmar. Man samlades i Skövde, varifrån färden med buss ställdes till Varnhems kloster, där fil. lic. Dagmar Selling gav en kort historik över anläggningens historia, vidare till gånggriftsområdena på Ekornavallen och i Karleby samt därifrån över Gudhems klosteruin till Skara. Vid gånggriften »Girommen» på Ekornavallen höll förste antikva-

rien Märten Stenberger ett anförande om de märkliga fornminnena i trakten. Efter middag på Skara stadshotell, till vilken inbjudits representanter för Västergötlands fornminnesförening och Skara museum, besöktes under landsantikvarie Gunnar Ullenius' ledning domkyrkan och museet. — Söndagens program omfattade utfärd med buss till sevärdheter i Skaratrakten och på Källand. Första uppehållet gjordes i Husaby, där professor Nerman vid S:t Sigfrids källa talade om kristendomens införande i Sverige och landsantikvarie Ullenius redogjorde för kyrkans byggnadshistoria i samband med demonstration av anläggningen. Efter en tur runt Kinnekulle besågo deltagarna Läckö slott. Återfärden till utgångspunkten, Skövde, gick via Stola, Ekebladarnas förnämliga herresäte, som välvilligt uppläts för föreningens medlemmar av ägaren, godsägare André. En avstickare gjordes även till Skalunda hög före lunchen på hotell Örnen i Lidköping. Utfärden avslutades med middag i restaurangvagnen vid återfärden till Stockholm.

Den 17 oktober demonstrerade fil. doktor Agnes Geijer i Nationalmuseum utställningen »Orientaliska mattor» för ett 60-tal personer.

Sista sammanträdet för året hölls i Statens historiska museums föreläsningssal den 19 november. Antikvarien Gustaf Hallström demonstrerade två föremål av norrländskt ursprung, som nyligen inkommit till Statens historiska museum. Det var dels ett klubbliknande träföremål med ett i ena änden utskuret ansikte av fågelliknande utseende, funnet i Njutånger, Hälsingland, dels en liten skifferplatta, som anträffats vid undersökningar vid Nämforsen, Adals-Liden sn, Angermanland. Sistnämnda platta har på ena sidan en inristad älgbild, på den andra en fisk, troligen en lax, samt på ena smalsidan ett spjut. Kvällens föredrag hölls av förste bibliotekarien Adolf Schüek och var betitlat »Heliga ära och vatten». Med utgångspunkt i ortnamn av otvivelaktigt forntida ursprung påvisade föredragshållaren förekomsten av hedniska kultområden i olika delar av vårt land och framdrog även parallellmaterial från övriga nordiska länder.

Medlemsantalet har under året varit 414, vilket betecknar en nedgång från föregående år med 3 medlemmar.

D. S—g